

d ů v o d ů:

Po stránce právní uvážil soud rekursní souhlasně se soudem prvé stolice majetkové poměry stěžovatele správně. Jeho tvrzení, že nebude s to, by k výplatě celkového věna navrhovatelek potřebných 24.000 Kč výpůjčkou si opatřil, nemá ve spisech a v majetkovém stavu stěžovatele opory, když jeho majetek nemovitý knihovně jen 16.060 Kč jest zatížen a při ceně 155.000 Kč nižšími soudy za prokázanou přijaté další knihovní zatížení 24.000 Kč lehko snese a připouští. Dluhy neknižovní ve výši 65.170 Kč nemohou býti tíživé a pro stěžovatele nesnesitelné, když žádný z jeho věřitelů dosud ani knihovního zajištění nežádal, což zajiště jest důkazem schopnosti ku placení stěžovatelovy. Když tedy dle zjištěného majetkového stavu stěžovatel bude si lehko moci na výplatu věna navrhovatelek potřebných 24.000 Kč v některém peněžním ústavu vypůjčiti, odpadá soudem rekursním v napadeném usnesení nadhozená možnost odprodeje některých pozemků od rozsáhlého statku stěžovatele. Však i kdyby stěžovatel s touto možností počítati musel, jest jeho poukaz na zákon ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. o dělení dědictví při selských statcích střední velikosti bezvýznamným, neboť jednak případ dělení dědictví tímto zákonem upravený dosud nenastal, jednak zákon ten nijak odprodeji některých pozemků při tak velkém statku, jako je statek stěžovatelův, na závalu není a býti ani nemůže, když odprodej ten stal by se za účelem splnění zákonné povinnosti, stěžovateli jako otci vůči navrhovatelkám jako dcerám předpisem Šu 1220 obč. zák. uložené.

Čís. 3683.

Postoupil-li věřitel celou pohledávku několika osobám, jest pravým věřitelem ten, komu byla dříve postoupena. Zví-li dlužník o tomto několikrátém postupu dříve, než platil, jest povinen platiti tomuto dle času dřívějšímu postupníku. Popírá-li postupitel postup pohledávky, jest na postupníku, by domohl se nejprve na postupiteli sporem zjištění postupu. Teprve pak může nastupovati o plnění na postoupeného dlužníka.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1924, Rv I 1650/23.)

Žalobce domáhal se na žalované záložně zaplacení pohledávky, postoupené prý mu Vratislavem S-em. Žalovaná namítla, že Vratislav S. postoupil zažalovanou pohledávku firmě bratři N. O b a n i ž š í s o u d y uznaly dle žaloby, majíce za to, že postup pohledávky na žalobce se stal dříve než na firmu bratři N. N e j v y š š í s o u d žalobu pro tentokráte zamítl.

D ů v o d y:

Postup pohledávky uskutečňuje se platně již smlouvou mezi postupitelem a postupníkem bez spolupůsobení postoupeného dlužníka a ne-

vyhledává se z pravidla k platnosti postupu ani zpravení dlužníka (§ 1392 a 1395 obč. zák.), dlužník však může postupujícím věřiteli platiti nebo se s ním vyrovnati, dokud mu není postupník oznámen (§§ 1395 a 1396 obč. zák.). Postoupil-li původní věřitel tutéž pohledávku (celou) více osobám, jest pravým věřitelem ten, komu pohledávka byla dříve postoupena, a, zví-li dlužník o tomto několikerém postupu dříve, než ještě platil anebo se vyrovnal, jest povinen platiti onomu dle času dřívějšímu postupníku. V tomto případě domáhá se žalobce na žalované záložně zaplacení 23.449 Kč uváděje, že mu Vratislav S. postoupil již dne 10. března 1922 celou svou pohledávku proti žalované záložně kolem 51.000 Kč, za nábytek pro ni zhotovený na úhradu jeho pohledávky z poskytnutého S-ovi úvěru ve výši žalobní částky a učinil kromě návrhu na placení za sporu vzhledem na námitku žalované záložny, že dle úmluvy s S-em jest pohledávka splatna teprve až po dodání všeho objednaného nábytku a po provedené kolaudaci, též mezitimní návrh zjišťovací, že mu jako postupníku Vratislava S-a přísluší proti žalované záložně právní nárok, aby mu tato záložna zaplatila kupní cenu za kancelářský nábytek jí Vratislavem S-em v červenci a srpnu 1922 dodaný, při splatnosti této kupní ceny ve výši, kterou bude ona pohledávka kupní ceny za pravou uznána. Jest však nesporně zjištěno, že onu pohledávku postoupil Vratislav S. též firmě »Bratři N.« a to dle postupní doložky na účtu ze dne 31. května 1922. Postup tento Vratislav S. v tomto sporu jako svědek uznal co do skutečnosti i času, naproti tomu neuznal postup téže pohledávky na žalobce, jak jej tento tvrdí. Žalovaná záložna popřela, že se tento postup na žalobce stal, jakož i, že se stal dříve, než postup na firmu »bratři N.« a je tedy nutným předpokladem žalobcova nároku, by oproti žalované záložně tyto skutečnosti, totiž onen postup a doba postupu byly bezpečně prokázány. Ježto žalobce žaluje z postoupeného mu práva Vratislava S-a jako původního pravého věřitele žalované záložny, jest nutno, by tento důkaz byl proveden způsobem proti Vratislavu S-ovi právně účinným, totiž žalovanou záložnu jakožto dlužnici proti Vratislavu S-ovi jako jejímu původnímu věřiteli plně zabezpečujícím. Ježto, jak shora dotčeno, Vratislav S. v tomto sporu způsobem pro sebe závazným neuznal, že pohledávku žalobci postoupil a to dříve než firmě »bratři N.«, může takový důkaz proti němu s přímým právním účinem jen sporem o zjištění tohoto právního poměru býti proveden. Zjištění, pokud se týče právní závěry, které obě nižší stolice v tomto sporu souhlasně činí v ten rozum, že postup pohledávky Vratislavem S-em na žalobce stal se platně již dne 10. března 1922, nejsou a nemohou býti právně účinny proti Vratislavu S-ovi, ježto na tomto sporu jako strana zúčastněn není. Důsledkem toho nemohou býti právně účinny ani proti žalované záložně, ježto pro ni nastati může povinnost platiti žalobci jako domnělému prvnímu postupníku Vratislava S-a teprve tehdy, když se žalobce v předchozím sporu s Vratislavem S-em na něm domůže právoplatného zjištění sporného postupu, z něhož svůj nárok uplatňuje (§ 1424 obč. zák.). Až do té doby jest nárok žalobcův uplatněn předčasně, důsledkem čehož bylo dovolání z důvodu §u 503 čís. 4 c. ř. s. vyhověti.